

N:o 24.

Ank. till Riksd. Kansli den 2 Maj 1871, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Justitie-ombudsmannens framställning, angående stads- och häradshäktenas förseende ej mindre med nödig vedbrand och sängkläder, än äfven med gångkläder för fångar, som sakna egen användbar beklädnad.

Om denna framställning, som förekommer i Justitie-ombudsmannens embetsberättelse till innevarande Riksdag, har Lag-Utskottet i sitt Utlåtande (N:o 5) i anledning af verkställd granskning af Justitie-ombudsmannens embetsförvaltning förbehållit sig att afgifva särskildt utlåtande.

Hos Justitie-ombudsmannen hade anmälan skett om ett fall, der i en af rikets städer en fånge, som suttit förvarad i stadens häkte, i brist af tillgång derstädes till beklädnad för fångar, kommit i en upprörande belägenhet.

Vid det förhållande, att stadshäktena samt fångarnes underhåll och vård derstädes bekostades af städerna, hade Fångvårds-styrelsen icke kunnat med saken taga någon omedelbar befattning, ej heller hade Justitie-ombudsmannen, enär, honom veterligen, föreskrift icke fanns angående fångars beklädnad i härads- och stads-häktena, hvars efterlefnad han hade att påyrka, kunnat vidtaga någon åtgärd i anledning af hvad hos honom blifvit anmaldt; och då enahanda brist på beklädnad för fångar antagligen förefanns i flera, kanske de flesta, af ifrågavarande häkten, hade han ansett sig böra bringa frågan å bane vid riksdagen.

Det första, som härvid borde öfvervägas, syntes vara, huruvida det kunde vara tidsenligt och med det hos oss antagna fängelsesystemet öfverensstämmande, att fängelser funnos, som icke byggdes och underhöllas af det allmänna och der icke fångvården stod under inseende af samma styrelse, som hade inseende öfver statens häkten.

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 7 Saml. 14 Häft.

Denna fråga vore framkallad dels af det otillfredsställande skick, hvori härads- och stadshäktena, vid jemförelse med statens, befunno sig, dels ock af den öfvertygelse Justitie-ombudsmannen hyste, att nyss antydda brister icke kunde afhjelpas, såvida inseendet öfver häktena skulle utöfvas af skilda ortmyndigheter utan gemensam öfverstyrelse. Då emellertid dessa mindre häkten icke kunde undvaras, emedan, om endast länsfångelser skulle finnas, kostnaderna för fångforslingen komme att blifva ännu större, än de redan voro, förtjenade det tagas under pröfning, huruvida icke staten borde öfvertaga underhållet jemväl af dessa häkten och de der förvarade fångar, helst som, derest nämnda häkten då blefve inrättade efter nutidens fordringar, så att fångarne kunde der förvaras icke blott under ransakningstiden utan ock under aftjenandet af bestraffningar på kortare tid, kostnaderna för fångarnes oupphörliga förslände till och från länshäktena besparades.

Under tiden borde dock icke en så upprörande behandling af fångar, som den, hvilken föranledt Justitie-ombudsmannens framställning, vidare få ega rum. Om i ett samhälle vore så ordnad, att, i vissa fall, särskilda menigheter, städer, härader eller tingslag, skola hålla häktena, blefve dock samhället i sin helhet ej skuldlöst i de omenskligheter, som kunde tillfogas fångar i dylika, så att säga enskilda häkten.

Med anledning häraf och då möjligen hos Kongl. Maj:t betänklighet kunde uppstå att utan Riksdagens hörande i ämnet förordna, ville Justitie-ombudsmannen ifrågasätta, om Riksdagen ej skulle finna lämpligt och sitt uppdrag värdigt att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, huruvida icke Kongl. Maj:t skulle täckas i nåder föreskrifva, att vid hvarje stads- och häradshäkte, hvori fångar pläga förvaras, ej allenast ordentlig eldning, när sådan behöfves, skall verkställas, utan ock nödigt förråd af säng- och gångkläder må finnas af den beskaffenhet, som åt fångar vanligen bestås, af hvilka persedlar gångkläderna borde användas endast åt de fångar, hvilkas egna kläder voro otjenliga att skydda dem för köld, eller med öhyra behäftade; och att det må åligga Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att genom kronobetjeningen utöfva tillsyn öfver den noggranna efterlevnaden af en sådan föreskrift.

Någon afsevärd kostnad för vederbörande menigheter skulle härigenom icke uppkomma, enär vid de flesta af dessa häkten säng- och gångkläder icke behöfde anskaffas åt mer än två eller tre fångar.

Lika med Justitie-ombudsmannen anser visserligen Lag-Utskottet högeligen angeläget att fångar ej underkastas så upprörande behandling, som Justitie-ombudsmannen funnit hafva i uppgifna fall egt rum; men Utskottet kan, å andra sidan, ej inse, att sådant kan inträffa, derest redan befintliga bestämmelser iakttagas.

Jemte föreskriften i Kongl. Brevet den 27 November 1798, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hvar i sin ort skall tillhålla städerna och häraderna att, då eldning behöfves, dermed förse deras enskilda arrestrum, samt den från skyldighet att bygga och underhålla stads- och häradshäktena härflytande förpligtelsen att förse dem med nödig inredning, finnes i 19 § 23 mom. af Kongl. Förordningen om nya Strafflagens införande och hvad i afscende derå iakttagas skall, det

generela stadgandet, att den, som häktad är, skall af allmänna medel förses med sund och nödortftig kost, så ock annan förnödenhet, hvartill väl må kunna räknas nödig beklädnad.

I betraktande häraf tillstyrker Utskottet vördsamt, att Justitie-ombudsmannens ifrågavarande framställning icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 Maj 1871.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Reservationer:

af Herrar *Borin*, *Ribbing* och *Hedin*.

Herr *von Sydow* har begärt att få antecknadt, att han ej deltagit i ärendets behandling inom Utskottet.

N:o 25.

Ank. till Riksd. Kansli den 2 Maj 1871, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af återremiss af Lag-Utskottets Utlåtande N:o 19, rörande Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af en förordning angående sparbanker.

Omförmälda utlåtande, hvori Utskottet hemställt, att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts proposition icke kan oförändrad bifallas, måtte besluta en från Kongl. Maj:ts förslag i vissa delar afvikande förordning angående spar-